

*Nieuwe regelen met betrekking tot de staat van oorlog
en de staat van beleg in Nederland*

(Oorlogswet voor Nederland)

NOTA VAN WIJZIGINGEN
(Ingezonden bij brief van 22 maart 1963)

Nr. 11

Artikel I

A. In de artikelen 10, tweede lid, 22, tweede lid, 32, eerste en derde lid, 56, derde en vierde lid, 57, tweede, derde, vierde, vijfde en zevende lid, 66, eerste lid, 67, eerste lid en 68, vierde lid worden de woorden „Onze Minister van Oorlog” vervangen door de woorden: Onze Minister van Defensie.

B. Artikel 9, eerste lid wordt gelezen als volgt:

„1. De bevoegdheden, welke deze wet aan het militair gezag toekent, worden uitgeoefend door militaire autoriteiten, die Wij, of met Onze machtiging Onze Minister van Defensie als militaire gezagsdragers aanwijzen.”

C. Artikel 48, derde lid wordt gelezen als volgt:

„3. In geval van een zodanige ontruiming is het militair gezag bevoegd te bepalen, dat de officieren, krachtens artikel 28 van de Inkwartieringswet aangewezen door Onze Minister van Defensie, van hun bevoegdheden gebruik maken ten behoeve van de burgerbevolking in die gebieden.”

Artikel II

In de artikelen 11, 33, eerste en tweede lid, 34, eerste lid, 44, eerste lid, 60, eerste lid, 62, eerste lid en 63, eerste lid worden de woorden „openbare orde, rust en veiligheid” vervangen door de woorden: openbare orde.

Artikel III

Aan artikel 15 wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

„4. Dit artikel is niet van toepassing op maatregelen, genomen door Onze Minister van Binnenlandse Zaken.”

Artikel IV

A. Artikel 18 wordt gelezen als volgt:

„1. Het militair gezag kan de bevoegdheden van de burgemeester ingevolge artikel 219 en artikel 220, eerste volzin van de gemeentewet geheel of gedeeltelijk aan zich trekken. De politie treedt dan, voor zover het militair gezag dit in verband met de uitoefening van die bevoegdheden nodig acht, onder de bevelen van hetzelfde. Onze Commissaris in de provincie oefent alsdan ten aanzien van de in de gemeente dienstdoende politie zijn bevoegdheden krachtens hoofdstuk IV en artikel 51 van de Politiewet niet uit.

2. Indien het militair gezag de in het eerste lid genoemde bevoegdheden van de burgemeester geheel of gedeeltelijk aan zich trekt, kan het militair gezag bepalen, dat de in de gemeente aanwezige brandweereenheden, voorzover het militair gezag dit in verband met de uitoefening van de bevoegdheden nodig acht, onder de bevelen van hetzelfde treedt. Ten aanzien van deze eenheden blijven alsdan buiten toepassing artikel 222 van de gemeentewet alsmede de bepalingen, die bij of krachtens een gemeenschappelijke regeling, als bedoeld in artikel 14 van de Wet bescherming bevolking, omtrent het bevel over de brandbestrijding zijn gesteld.

3. Voor zover het militair gezag de bevoegdheid van de burgemeester ingevolge artikel 220, eerste volzin van de gemeentewet aan zich trekt, blijven de leden 2—5 van genoemd artikel buiten toepassing."

B. Artikel 38 wordt gelezen als volgt:

„Onze Commissaris in de provincie en de burgemeesters oefenen hun bevoegdheden tot het invoeren van bijstand van de Koninklijke Marechaussee of van andere onderdelen van de krijgsmacht niet uit. Indien zij voor de handhaving van de openbare orde de hulp van de Koninklijke Marechaussee of van andere onderdelen van de krijgsmacht nodig hebben, verzoeken zij deze aan het militair gezag."

C. In artikel 44, eerste lid wordt achter de woorden „tot opsporing van strafbare feiten," na schrapping van de komma, de zinsnede opgenomen: „of tot de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen."

Artikel V

In artikel 70 wordt:

a. tussen „29," en „48," ingevoegd: 36, 37, 39,;

b. na „52" het woord „en" vervangen door een komma en na „56, eerste lid," ingevoegd: en 59.

Artikel VI

Na artikel 80 wordt een nieuw artikel opgenomen, luidende als volgt:

„**Artikel 81.** Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip."

Toelichting

Artikel I

Deze wijziging houdt verband met de samenvoeging van de ministeries van Oorlog en Marine.

Artikel II

In de artikelen van het ontwerp-Oorlogswet voor Nederland, genoemd in artikel II, wordt de term „handhaving van de openbare orde, rust of veiligheid" gebruikt. Daarnaast gebruiken de gemeentewet en de Politiewet de term „handhaving van de openbare orde". Gelet op de ruime interpretatie, welke aan het begrip „openbare orde" moet worden toegekend — verwezen zij naar de *Handelingen* van de Tweede Kamer der Staten-Generaal 1956—1957 (blz. 2445 en 2457) — voegen de woorden rust of veiligheid in de terminologie van het wetsontwerp niets wezenlijks toe aan hetgeen reeds met „openbare orde" bedoeld wordt. Daarom achten de ondergetekenden het wenselijk de overbodige verscheidenheid in de wettelijke terminologie, waaruit slechts verwarring en onzekerheid kunnen ontstaan, op te heffen door de bewoordingen van het ontwerp-Oorlogswet voor Nederland op dit stuk aan te passen aan die van de gemeentewet en van de Politiewet.

Artikel III

Voor de toelichting van deze wijziging verwijzen de ondergetekenden naar hetgeen daaromtrent in het algemeen gedeelte van de memorie van antwoord is opgemerkt.

Artikel IV

De in dit artikel opgenomen wijzigingen hebben hoofdzakelijk ten doel een aantal artikelen van het ontwerp, bij de redactie waarvan werd uitgegaan van het Politiebesluit 1945, aan te passen aan de sedert het indienen van het ontwerp tot stand gekomen Politiewet (*Stb.* 1957, 244). Ter toelichting van de gewijzigde artikelen 18, 38 en 44 zij nog het volgende opgemerkt.

Bij de inwerkingtreding van de Politiewet is de bevoegdheid van de Procureur-Generaal, fungerend Directeur van Politie, ten aanzien van de politie-bijstand voor de handhaving van de openbare orde, welke bevoegdheid genoemde functionaris uitoefende krachtens artikel 15 van het Politiebesluit 1945, vervallen. De bevoegdheid om op dit stuk voorzieningen te treffen is in de Politiewet opgedragen aan de Commissaris der Koningin. In artikel 18 wordt deze bevoegdheid van de Commissaris der Koningin thans vermeld. In de nieuwe redactie van artikel 18 is de bevoegdheid van het militair gezag ten aanzien van de brandweer opnieuw omschreven. Daarbij is tevens rekening gehouden met de voorzieningen die door de burgemeesters omtrent de taak van de brandweer in het kader van de bescherming bevolking zijn getroffen. In verband met het feit, dat de bevoegdheden tot het invoeren van de bijstand van de Koninklijke Marechaussee of van andere onderdelen van de krijgsmacht thans alle geregeld zijn in hoofdstuk IV van de Politiewet, kan de redactie van artikel 38 aanzienlijk worden vereenvoudigd.

Met de voorgestelde wijziging van artikel 44 wordt beoogd de omschrijving van de bevoegdheden van de Procureur-Generaal, fungerend Directeur van Politie, aan te passen aan de tekst van artikel 50 van de Politiewet.

Artikel V

Verzuimd was de artikelen 36, 37, 39 en 59 van het ontwerp van een strafsancie te voorzien. Door genoemde bepalingen alsnog in artikel 70 te vermelden wordt deze ommissie hersteld.

Artikel VI

De invoering van dit artikel wordt noodzakelijk geacht ten einde de wet tegelijkertijd met de vereiste uitvoeringsmaatregelen in werking te doen treden.

De Minister van Defensie,

S. H. VISSER.

De Minister van Binnenlandse Zaken,

E. H. TOXOPEUS.

De Minister van Justitie,

A. C. W. BEERMAN.